

100 Nacionalistų Sužeista Indijos Susikirtime su Policija

BOMBAY, Chinija.—Trečiadienį laike nacionalistų maršavimo užimti Dharasana druskos sandėlių susikirtime su policija apie 100 nacionalistų sužeista. Naidu, poetė, maršuotojų vadovė, tapo suareštuota. Taipgi suareštuota Manilal Gandhi, Mahatma Gandhi sūnus ir keletas kitų žymių nacionalistų vadų.

Beveik tuo pačiu laiku 350 policistų užpuolė čia Indijos Nacionalistų Kongreso buveinę. Visus ofiso darbininkus suareštavo.

V. P. Patel, buvęs prezidentas Indijos parlamento, kuris rezignavo iš tos vietos, kad prisidėtų prie Gandhi "civilio neklausymo kampanijos", atvyko į Dharasana trečiadienį vadovauti nacionalistus maršavime užimti druskos sandėlių, policijai suėmus poetę Naidu, kuri iki šiol buvo vyriausia nacionalistų vadovė.

Anglijos imperialistai nebijo nacionalistų tokios "kovos". Kuomet jie skelbia nesipriešinti spėka prieš Anglijos ginkluotą spėką, tai jie tuo būdu trukdo masėms vesti tikrą kovą. Už tai Indijos kovojanti darbininkai sako, kad "gandhizmas yra nuodai del masių."

Azorų Salų Pakrantėj Pagautos Sirenos

Jau nuo žilos senovės laikų yra žinomos legendos apie sirenas — jūrų mergaites — žuvis.

Iki šiol sirenų dar nieks nėra pagavęs.

Bet neseniai Azorų salos policija pagavo jūroje net kelias gyvas sirenas. Prieš kelis metus Azorų salų kaimo Nikoa žvejai paleido gandas, būk matę sirenas. Skeptikai abejojo, bet Nikoa restoranlio savininkas tai patvirtino, pasakęs, kad Nikoa pakrantėje gyvenančios sirenos. Amerikos žurnalistas pranešė apie tai visam pasauliui. Į Nikoa pradėjo važiuoti daugybė žmonių, kad savo akimis pamatytų sirenas.

Mažas restoranlis greit virto dideliu viešbučiu.

Sirenos tikrai pasirodė jūroje vakarais, saulei leidžiantis. Sirenomis susidomėjo ir policija. Vakare, kada iš restoranlio į jūrą buvo paleista prožektorių šviesa—pasirodė kelios sirenos. Policija tuojau išvažiavo į jūrą motoriniu laivu ir pradėjo gaudyti sirenas. Sirenos buvo pagautos. Bet pasirodė, kad jos buvusios... restoranlio savininko dukterys ir tarnaitės. Sirenos kiekvieną vakarą išvažiudavo valtimis į jūrą, nusirėdydavo, prisikabindavo sau žuvų uodegas, nutepdavo sau krūtines ir veidą baltais dažais ir plaukdavo pakrantės link. Visos mergaitės buvo puikios plaukikės ir jautėsi vandeny lyg tikros sirenos.

Naujai atrastoms "sirenomis" viena kino filma jau siūlo sudaryti kontraktą ir už didelį atlyginimą rodyti savo gabumus filmoje.

Pirmas Lietuvių Darbininkų Dienraštis.

(First Lithuanian Workers' Daily)

Išleina Kasdien, Apart Nedėdienių.

No. 120

Telephone, Stagg 3878

Brooklyn, N. Y., Ketvirtadienis, Gegužės (May) 22, 1930

Pavienio Numerio Kaina 4c Metai XX, Dienraščio XII

Laisvė

Darbininkai Visų Šalių, Vienytės!

Jūs Nieko Nepralaimėsite, Tik Re-

tėžius, o Išlaimėsite Pasaulį!

1,000 Šeimynų Kas Savaitę Prašo Miesto Pašelpos

NEW BRITAIN, Conn.—Čia iš suvirš 80,000 gyventojų tūkstantis šeimynų atėina į miesto salę kas savaitę prašyti pašelpos. Del bedarbės tūkstančiai šeimynų skursta.

Lietuvos Fašistai Pasmerekė Dešimts Darbininkų Kalėjiman

Gegužės 6 d. kariuomenės teismas Panevėžy nagrinėjo bylą Šustero Bencelio ir Kutros Petro, kurie buvo kaltinami prigulėjime komunistų partijai. Teismas juos pripažino kaltais ir nubaudė Šusteri Bencelį 3 met. sunkių darbų kalėjimo, o Kutrą Petrą 2 met. paprasto kalėjimo.

Tą pat dieną kariuomenės teismas dar nagrinėjo bylą Stumbrio Povilo, Bleko Žono, Barono Marcelino, Jatulevičio Jono ir Astrupeno Petro, kurie buvo kaltinami prigulėjime prie komunistų partijos ir veikime jos naudai. Teismas juos, išskyrus Astrupeną Petrą, pripažino kaltais ir nubaudė nuo 8 iki 4 metų sunkių darbų kalėjimo.

Gegužės mėn. 7 d. kariuomenės teismas nagrinėjo taip pat komunistų bylą, kurioj buvo kaltinami Kučinskas Leonas, Mikulėnas Bronius, Kučinskas Vladas ir Mališauskas Kazys. Teismas išnešė sprendimą, kuriu Kučinskas Leonas nubautas 15 metų s. d. kalėjimo ir Mikulėnas Bronius 12 metų sunkių darbų kalėjimo. O Kučinską Vladą teismas nutarė pasiųsti Varnių koncentracijos stovyklos komendanto žinion. Mališauską Kazį išteisino.

Rygoj 6,817 Lietuvių

RYGA.—Pašutiniaus surašėjimo daviniais Rygoj iš 377,917 gyventojų 227,849 arba 60% sudaro latviai. Toliau eina vokiečiai—44,105, žydai—42,328, rusai—29,696, lenkai—16,574, lietuviai—6,817, gudai—4,751, estai—2,443 ir kiti 3,361. Lietuvių skaičius Rygoj, palyginti su 1925 m. surašėjimu, sumažėjo 930 žmonėmis. Lietuvių tarpe — 4,649 Lietuvos piliečiai.

3,400 Kalinių Lietuovj

KAUNAS.—Dabar Lietuvos kalėjimuose esą apie 3,400 kalinių. Kauno kalėjime iš jų yra apie 1,300 kalinių.

Nepriskaitoma politiniai kaliniai Varnių koncentracijos stovykloj.

TELŠIAI.—Kunigai planuoja įsteigti moterims vienuolyną. Lietuovj statoma kalėjimai ir vienuolynai.

Revoliucinė Banga Kyla Chinijoje; Sovietų Kongresas Įvyks Gegužės 30

Chinijos Komunistų Partija savo išleistame pareiškime, tilpusiame Chinijos Komunistų Partijos organe "Raudona Vėliava", vasario mėnesį, nurodo, kad Chinijoje kyla proletarinės revoliucijos banga.

Gegužės 30 d. prasidės Chinijos Sovietų kongresas. Keliose provincijose yra įsteigta Sovietų valdžia. Pareiškime sakoma:

"Nuo sumušimo didžiiosios Chinijos revoliucijos, 1927 m., nors proletariatas labai daug nukentėjo, tačiau valstiečių revoliucija pietinėj Chinijoje nebuvo nugąlėta. Priešingai, Komunistų Partijai atsikračius nuo oportunistinės vadovybės rugpjūčio mėnesį, 1927 m., partija pajėgė vadovauti valstiečių sunkioj kovoj prieš stambius žemvaldžius. Tuo būdu sukilimai rudenį, 1927 metais, Hunan, Hupei ir Kiangsi provincijose tapo išvystyti ir išplėsti į ginkluotus sukilimus pietinėj Chinijos daly. Sovietai pirmiausiai tapo įsteigti Hailufeng, Lilin ir Hanoi ir daugely kitų vietų. Nepaisant nuolatinio slopinimo iš priešų pusės, Sovietų galia neišnyko nuo Chinijos žemlapio. Dabartiniu laiku nera nei vienos provincijos Yangtze ir Pearl upių slėnyse, kur nebūtų Sovietų distriktų arba vedamų ginkluotų sukilimų. Kas liečia išvystymą Raudonosios Armijos, tai Ketvirtoji Armija po vadovybe draugų Chu Teh ir Mao Tze-Tung, kartu su Aštuntąja Armija, kuri buvo sudaryta suorganizuojant sukilėlius Kuomintang'o kareivius Ta Yea ir Hupei provincijos rytinėj daly, sudaro suvienytą ginkluotą spėką ne iš mažiau kaip 50,000 vyrų. Į tą skaičių, žinoma, neįeina sukilėlių kareiviai ir raudongvardiečiai Kwangtung, Kwangsi, Fukien, Kiangsi, Hunan, Hupei, Honan ir kitose provincijose ir ginkluotų valstiečių pulkai Chin-kiang, Anhui ir kitose provincijose.

"Šiaurėj, nors tokie judėjimai, kaip spontaniškos valstiečių ginkluotos kovos, mahometonų sukilimai, nacionalistinis revoliucinis judėjimas Mongolijoje ir korejiečių valstiečių judėjimas rytinėj Mandžurijoje dar nėra po mūsų vadovybe, tačiau agrarinės revoliucijos pietinėj Chinijoje jau persimušė toli į šiaurę ir išjudina plačiąsias valstiečių mases šiaurėj į kovą.

"Kovos prieš stambius žemes savininkus kaimuose ir kovą prieš militaristų užduotus specialius mokesčius ant valstiečių plečiasi šiaurėj. Pietinėj Chinijoje, kur dideli plotai yra po Sovietų valdžia ir išvystyta Raudonoji Armija ir ginkluotos kovos,

Francija Pakėlė Muitus ant Kviečių ir Miltų

PARYŽIUS.—Francijos valdžia pakėlė muitus ant kviečių nuo 50 iki 80 frankų ant šimto kilogramų (2.83 bušelio). Tokioj pat proporcijoj pakelta muitai ant kvietinių miltų.

28 Užmušta Susikūlus Traukiniam Sovietų Sajungoj

MASKVA.—Pereitą pirmadienį ant Maskva-Kazanus gelžkelio susikūlė pasazierinis traukinys su tavoriniu traukiniu. Užmušta 28 asmenys. Keli desėtkai sužeista.

Gelžkelio tarnautojai, kurie esą atsakomingi del nelaimės, tuojaus tapo suareštuoti.

Oswald, Milionierius, Apleido MacDonaldo Kabineta

LONDONAS.—Sir Oswald Mosley, jaunas milijonierius, aristokratas, kuris keli metai atgal prisidėjo prie Darbo Partijos, antradienį pasitraukė iš MacDonaldo kabineto. Kabinete jis užėmė Lancasterio kunigaikštystės kancleriaus vietą.

Jis negalėjo susitaikyti su MacDonaldo kabinetu bedarbės klausimu. Mosley siūlė praveisti reformas: padidinti vaikų mokyklos amžių, mokėti pensijas darbininkams, sulaukusiems 60 metų amžiaus, išleisti paskolą vedimui statybos programos. Bet MacDonaldo valdžiai ir tie jo pasiūlymai pasirodė perdaug "radikališki" ir kabinetas juos atmetė.

"Ar visos prakalbos yra surašytos ant tos popieros?" klausė jo advokatas Josephson.

"Taip," atsakė policistas Harris.

"Ar viską surašėi susirinkime?"

"Taip."

"Tai kaip galėjo atsitikti, kad dalis parašyta pašeiliu, o dalis plunksna?"

Harris atsakė, kad pašeiliu nulūžęs.

Kaltinamųjų pirmutinis liudininkas buvo Henry Rose. Jis sakė, kad Flaiani nebuvo pirmutinis kalbėtojas, kaip kad pasakojo tie du policistai. Rose sakė, pirma Flaiani kalbėjo negras darbininkas ir mergina.

Rose papasakojo, ką Flaiani kalbėjo. Jis užginčino policistų tvirtinimą, būk Flaiani agitavęs atakuoti policistus ir nužudyti policijos viršininką.

Fisher buvo antras liudininkas. Kuomet prokuroras pamatė, kad policijos suokalbis pradeda sugriūti, tai jis tuojaus užklauso Fisher, ar jis tiki į dievą.

"Ne," atsakė Fisher. Prokuroras pašoko nuo kedės ir pareiškė: "Aš reikalau-

Vėžio Ligą Galį Sužinoti su Pagelba Tam Tikrų Dažų

PHILADELPHIA, Pa.—Dr. Donald A. C. Butts, direktorius Emery Laboratorijos Hahnemann ligoninėj, praneša, kad jis išradęs tam tikrus dažus, su kurių pagelba esą galima sužinoti vėžio ligą kūno viduj, tik pradėjus vėžiui apsieikti.

Jis sako, kad tie dažai turi ypatingą traukimą prie vėžio apimtų celių. Tos cėlės greitai ir pilnai būna nudažytos, o sveikos cėlės nenudažomos. Nudažytas cėles galima greičiau numatyti su pagelba X-spindulių.

Pardavinėja Grabus ant Licitacijos

BERLYNAS.—Čia išėjo madon ant licitacijos pirkti grabus. Aną dieną keturiolika grabų čia tapo parduota ant licitacijos. Pirkėjų buvo daug. Grabai buvo teismo atimti nuo privatiųjų piliečių, kurie juos buvo pasiėmę nuo pardavėjų, bet negalėjo jiems sumokėti pinigų.

EMSORTH, Anglija.—

Jane Anne Jewell, 104 metų amžiaus moteris, čia balsavo miesto tarybos rinkimuose.

Newarko Darbininkų Byloj Prokuroras Bando Įkišti Dievą; Reikalauja Atmesti Bedievio Liūdijimą

NEWARK, N. J.—Pirmadienį čia prasidėjo devynių Newarko darbininkų teismas. Jie kaltinami "maište," kaip organizuotojai bedarbių reikalaujanti darbo arba užlaikymo.

Po to, kaip antradienį F. Fisher, kaltinamųjų pusės liudininkas, laike tardymo Dominick Flaiani, vieno iš devynių darbininkų, numaskavo du policistus, kurie pirma jo liūdijoj, parodė jų melagystę, tai prokuroras Simon Fisch pareikalavo, kad liūdijimas būtų atmestas vaduojantis tuomi, kad jis netiki į dievą. Teisėjas Van Riper paėmė tą klausimą apsvarstyti ir pareiškė, kad vėliaus padarys nuosprendį.

Du policistai, Nathan Harris ir Edward Bivovar, liūdijoj, kad jie dalyvavo masiniam susirinkime, 93 Mercer St., kur Flaiani, Komunistų Partijos sekcijos organizatorius, kalbėjo. Jie pasakojo, būk Flaiani sakęs, kad bedarbiai turi nužudyti Newarko policijos viršininką, "kaip kad Gastonijos darbininkai nužudė policijos viršininką ten," taipgi atakuoti policistus ir atimti nuo jų revolverius. Kuomet juos pradėjo klausinėti kaltinamųjų advokatas, Leon Josephson, tai abu policistai susimaišė ir prieštaraujantį nukalbėjo.

Harris taipgi tvirtino, kad savo prakalboj Flaiani taipgi pareiškė, jog Newarko darbininkai turi paimti koptrolę, kaip "kad Leninas padarė Rusijoje."

"Ar visos prakalbos yra surašytos ant tos popieros?" klausė jo advokatas Josephson.

"Taip," atsakė policistas Harris.

"Ar viską surašėi susirinkime?"

"Taip."

"Tai kaip galėjo atsitikti, kad dalis parašyta pašeiliu, o dalis plunksna?"

Harris atsakė, kad pašeiliu nulūžęs.

Kaltinamųjų pirmutinis liudininkas buvo Henry Rose. Jis sakė, kad Flaiani nebuvo pirmutinis kalbėtojas, kaip kad pasakojo tie du policistai. Rose sakė, pirma Flaiani kalbėjo negras darbininkas ir mergina.

Rose papasakojo, ką Flaiani kalbėjo. Jis užginčino policistų tvirtinimą, būk Flaiani agitavęs atakuoti policistus ir nužudyti policijos viršininką.

Fisher buvo antras liudininkas. Kuomet prokuroras pamatė, kad policijos suokalbis pradeda sugriūti, tai jis tuojaus užklauso Fisher, ar jis tiki į dievą.

"Ne," atsakė Fisher. Prokuroras pašoko nuo kedės ir pareiškė: "Aš reikalau-

Apkainuoja Kanados Žmones iki \$175,000,000

TORONTO, Kanada.—Kanados Visuomeninės Sveikatos Asociacijos ir Ontario sveikatos viršininkų susirinkime R. H. Roats, Kanados statistikas, padarė apoklavimą, kiek viso yra verti Kanados gyventojai. Jis nustatė, kad Kanados visu gyventojų vertė yra \$175,000,000,000. Darydamas tą apoklavimą vadavosi nustatytu pamatu, kiek yra vertas vienas žmogus, kuris pačiam geriausio darbštumo amžių gali uždirbti \$2,500 į metus. Tuojaus užgimęs, sakė jis, tokis žmogus esąs vertas \$9,000; 15 metų amžiaus—\$25,000; sulaukęs 25 metų amžiaus — \$32,000. Moters gyvastis, sakė jis, perpus mažiau kainuoja.

Peiliu Sužalojo Žmogų

Gegužės mėn. 4 d. Vėndziogaloje, rinkoje, pil. Banėvičius Juozas iš Leckiškių kaimo drauge su savo broliu Jonu peiliu sunkiai sužalojo pil. Marijoną Brauską iš Lapių valsč. Nukentėjusis paguldytas ligoninėn.

LAISVĖ, LITHUANIAN DAILY

Published by LAISVĖ, INC. Every day, except Sunday, at 46 Ten Eyck Street, Brooklyn, New York. SUBSCRIPTION RATES: United States, per year... \$8.00

SVARBIAUSIAS MŪSŲ ĮRANKIS

Tarp kelių auklių kūdikis lieka be nosies, sako žmonės. Tarp įvairių tautų komunistų, turinčių savo laikraščius Amerikoje, "Daily Workeris", centralinis Partijos organas, likosi iki šiol be reikiamos paramos.

Daugumai atrodo, kad "Daily Workeris" kokia tai atskira nuo Komunistų Partijos įstaiga, ir kad jis turi pasilaikyti pats savo lėšomis.

Taip manyt—didelė klaida, kurią reikia tuojuos pataisyti. Nes "Daily Workeris" yra dešinioji Partijos ranka pasiekti angliškai kalbančias darbininkų minias, taip pat vienyti ir organizuoti abelnąjį visų tautų darbininkų veikimą.

Jeigu ateivių komunistų laikraščiams yra sunku išsiversti, tai "Daily Workeris" dar sunkiau. Net palyginant su "Laisve" bei "Vilnim", "Daily Workeris" kelis kartus mažiau teigiamai apmokamų skelbimų iš biznio žmonių. Amerikoniška buržuazija jį pikčiau boikotuoja todėl, kad jo kalba suprantama, ir todėl, kad jai aišku, jog tai yra svarbiausias revoliucinių darbininkų organas, pavojingiausias įrankis prieš kapitalistus.

Atsiburdamas pavojų, todėl, "Daily Workeris" buvo priverstas pakartotinai šauktis greitos darbininkų pagalbos.

Dabartiniu laiku jam būtina reikalinga \$25,000. Tai gyvybės bei mirties klausimas. Kol kas "Daily Workeris" gelbėjimo fondas įplaukė tik \$1,269. Tai tik lašas giliame nepritekliaus sūlynyje. Bet tai yra ir perspėjimas išsijudinti į keleriopai pasmarkintą veikmę.

Lygiagrečiai su tiesiogine finansine parama, turi būt paveikintas vėjus ir gavimui naujų skaitytojų "Daily Workeriui". Lietuviams darbininkams yra paskirta 250 naujų skaitytojų kvota; ir būtų gėda, jeigu mes neįspildytume to palyginamai menko paskyrimo.

Draugijų susirinkimai, pramogos, išvažiavimai, vaikščiojimas po namus—kiekviena galimybė turi būt išnaudojama "Daily Workerio" užrašinėjimui ir rinkimui jam aukų. O kad tas darbas būtų priskaitomas prie mūsų kvotos, tai aukų čekius išrašykite vardu: "Daily Workeris", 26-28 Union Square, New York City, o pačius čekius siuskite šiuo adresu: F. Abek, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. Taip darykite ir su čekiais, siunčiamais "Daily Workerio" prenumeratas.

Kom. Partijos Lietuvių Šešėja yra laikoma atsakomynga už šio vėjus pasisekimą ar nepasisekimą. Mes turėsime parodyti Partijai atskaitas. "Laisvėje" bus skelbiama vėrdai aukotojų, aukų rinkėjų; "Daily Workerio" užrašinėtojų, kas jį užrašė ir kokiam mieste.

Pareiga, žinoma, pirmoj vietoj; bet mes turime pataisyti ir lietuvių darbininkų kredita Partijoj ir prieš visą revoliucinį šios šalies proletariatą. Turime išvystyti toki vaju, kad tikrai būtų panašūs į kampaniją. Ne taip, kaip praityj, kad partijinis bei "Daily Workerio" vėjus būdavo daugiausia išsikabinėjimas nuo savo klasinės pareigos.

Jeigu norime, kad kovojančiam darbininkų judėjimui Amerikoje pradėtų geriau sėkintis, turime pasiekti platesnes mases amerikonių darbininkų; o "Daily Workeris"—geriausias tam įrankis. Per jį priedami prie amerikoniškų minių, gauname daugiau narių ir Komunistų Partijai, ir Darbo Unijų Vienybės Lygai, ir Tarptautiniam Darbininkų Apsigynimui; pasidarys sėkmingesnis visas mūsų judėjimas ir duos tikresnių vaisių kasdieninė mūsų kova už darbininkų klasės reikalus.

Rietenos del Amerikos Muitų

30 šalių prisiuntė Amerikos valdžiai protestus prieš Smoot-Hawley sumanymą griežtai pakelti muitus prieš įvežamus iš užsienio tavorus.

Isaac F. Marquison, žinomas rašytojas ekonominius klausimais, sako, kad toks augštas Amerikos muitų iškilimas privers visas šalis stot į bendrą frontą prieš Jungtines Valstijas; kad jos rengiasi taip savo muitus pakelti prieš Ameriką, jog pasidarytų faktinai negalimas amerikonių tavorų pardavimas užsienioje.

Kai del partijų, tai Amerikos kongrese nyksta skirtumai mitų klausimė tarp republikonų ir demokratų; daugelis pastarųjų taip pat stoja už augštus muitus prieš užsieninius tavorus, ypač gyvenimo reikmenas, naudojamas plačiausių darbo minių. Apstvirtė augščiausia muitų siena, Amerikos kapitalistai galėtų savo produktus žymiai pabranginti šios šalies gyventojams, dar gryniau lupti "saviškius".

Tuo pačiu žygiu, Amerikos niyvynės su užsieniais del muitų yra signalas vis sparčiau besiantinančio karo, prieš kurį darbininkai turi išanksto mobilizuotis, vadovybėje Komunistų Partijos, kad imperialistinė skerdynė paverst į revoliucinį karą del bei buržuazijos nugriovimo.

Paskutinis Sovietų Atstovas Apleido Meksiką

MEXICO CITY.—Jacob Friedman, kuris Meksikoj buvo Sovietų prekybos atstovas, poraita pirmadienį

apleido Meksiką. Tai jau paskutinis Sovietų atstovas išvyko iš Meksikos, nutraukus Meksikai diplomatinis santykius su Sovietų Sąjunga sulyg Wall Streeto paridiktavimo.

APŽVALGA

Kiekvienam SLA Būsimo Seimo Delegatui Pagalvoti

P-as K. J. Semaška Chicago taraliečių organe ("Liaudies Tribūnoje") už geg. 10 d. kelią klausimą apie SLA išdinę ir išdininą. Jis primena:

Susivienijimui beaugant nariais ir kapitalu, dažnai tenka Pildomajai Tarybai daryti investimus. Žinoma, investimentai duoda organizacijai nemažai pelno. Ypatinai gal yra saugesni tos rūšies investimentai, kurie skolinami iš bonus ir dideslės pramonės. O investimentai ant privatiškų namelių, kad ir maža suma dažniau Pildomoji Taryba turi nesmagumo ir kai kada tas "morgičius" abejotinam padėjime atsiduria. Mat, namelias sensta, o jeigu savininkas nekreipia del to domės, tai ir pirmas "morgičius" ne kokiam stovjy atsiduria. Faktų sime reikale netrūksta, gyvenime tokių įvykių yra ir bus.

Kad taip yra, tai buvo įrodyta tik nelabai senai su vienu Connecticut valstijoj "patriotu", kuris gavo paskolą ant pirmo morgičio, o dabar SLA pild. taryba turi daug vargo: negali namelio parduoti ir atgauti sudėtus pinigus. Be to, mes girdėjome, kad iš nemažos sumos pinigų paskola buvo duota ir Brooklyno Mikalauskui, kuris dabar negalįs atmokėti. Girdėjom, kad ir fašistų lapas "Vienybė" savo paskolos (\$25,000) nuosimėčių neušimokėjo už perėjitus metus. Tai tik keli girdėti pavyzdžiai. O kiek jų išviso—tik centre stovjy asmenys težino. Semaška nurodo, jog

reikia žinoti, kad p. Gugis yra paskirtas per Pild. Taryba eiti išdininko pareigas, o dabar jis kandidatuoja į SLA išdininkus. P-no Gugio frentai ir įvairūs rėmėjai atvirai nurodinėja, kad, girdi, p. Gugis liks išdininku, tai laike poros metų jis investuosias į Chicago nuosavybes apie pusę milijono dolerių. Tai nėra joks prasimanymas šiuo klausimu.

Ar dabar neaišku, kodėl Chicago's smalavirijų gazietai ir sandariečių lapelis taip stoja už tai, kad Gugis būtų išdininku? Doleris verčia. Jie žino, kad ne vienas doleriukas ir jiem bei jų artimiam teks vienokioj ar kitokioj formoj. Tačiau, pasidujavus to pasekmes, sako p. K. J. S., surašime:

Viena, kad maži investimentai mažus ir pelnus duoda, o didesnius nuostolius greičiau galima tikėtis. Antra, savo rėmėjams turės būti "good man" ir "good friend", tai abejonės nėra. Paskolų norinčių yra daug. Tačiauš p-no Gugio grupė mums chichagiečiams yra labai gerai žinoma: kas jie per veikėjai ir kokie bizniški darbai atlikti ir kokie "finansų ekspertai" jie yra. Čia galėčiau visą eilę subankrutų biznių išskelti kaip ir kitų visuomeninių darbų. Taigi kas gali turėti pasitikėjimo prie tokių sąlygu, kad SLA investimatai ir išdas bus saugus Chicagoje.

Šitai perskaitę, kiekvienas SLA seimo delegatas ir narjys privalo pagalvoti. Kuomet prisieis balsuoti už išdininką, jie turi balsuoti už A. Salaveičiką, darbininkų statomą kandidatą, kuris nėra davęs jokiem bizmeriam jokie pažado ir kuris jokiais šmugeliais, jo-

kiais bizniais neužstima. Tas pats reikia padaryti su visais pild. tarybos nariais. Tik tuomet SLA ateitis bus užtikrinta ir jė narjai žinos, kad joki biznieriai, joki fašistpalaikiai nesinaudoja darbininkų sudėtu turtu.

Klaipėdos Krašto Gubernatorius

Šiuo tarpu Klaipėdos krašto gubernatorium fašistų valdžia turi pasistačius deržimordą Merkį, savų laikų buvusį krašto apsaugos ministrę. Taisai garvalas, aišku, didžiujasi savo patriotiškumu ir lietuviybės čampionu. Apie jį suteikia žinių rygietis Danta, tūlam mensėvikiškam laikraščiu. Merkys augęs Rygoj ir, laike caro režimo, jis

ne tik nenorėjo nieko bendro su lietuviams turėti, bet ir į Lietuvos pusę pažvelgus tą vyrą drugys krėtė. Kaip garadaviko sūnus, jis yra nuo tėvo paveldėjęs ypatybę klyštus imti. Kyšiais visą laiką Merkys verčias ir Lietuvoj. Ima net tokias palyginamai mažas sumas, kaip, pavyzdžiui, 250 dolerių, kuriuos Merkys, būdamas krašto apsaugos ministriu, paėmė iš nuteisto 8 metams s. d. kalėjimo Pauliko giminių ir tą kalinį paliuosavo.

Mūs visai nestebina tas, kad Merkys yra kyšininkas ir kad jis buvo carbernis laike caro, vėspatavimų. Visa esamoji fašistų klika pirmiau tarnavo, jei ne carui, tai kaizeriui, arba Lenkijos bajorijai. Užtenka prisiminti šnipa Aleksą, pakanka žinoti Smetonos praieitį, kad supratus visų fašistų ministerijos narių sąstato darbus seniau ir dabar. Mės čia tą faktą priminēm tik del to, kad tas pats Merkys šavų laikų buvo garbinamas "Tėvynėj" ir kituose "demokratinuose" laikraščiuose sąryšyje su Amerikos lietuvių ekskursijomis. Jis buvo garbinamas, kaip patriotas ir žymus Klaipėdos krašte "lietuviybės skleidėjas." Matysime, kad ir šito fakto apie buvusį carbernį ir kyšininką Merkį Amerikos "demokratinės dvasios" laikraščiai "nepamatys" ir nepažymės. Matysim ir tą, kad šiemet, "Vytauto metais", nemažai Amerikos socialistas ir sandariečių, kurie save vadinasi demokratybes ir lietuviybės čampionais, nuvykę į Klaipėdą laižysis prie to kyšininko ir jį girs!

švedaj Plečia Degtukų Moropolį

STAMBULAS.—Yra žinių, kad Turkijos vyriausybė sutiko suteikti švedijos degtukų sindikatui monopolį Turkijoj. Už tai ji gausianti 10,000,000 dolerių paskolą.

DARBININKŲ KALENDORIUS

Gegužės 22 d. —Pirmas "Lietuvių Socialistų Partijos Amerikoje" suvažiavimas, 1905.

ŽVILGSNIS Į VEIKIMĄ IR VEIKEJUS

Amerikoje, klasiniame revoliuciniame veikime, kadaiše svetimtaučiai turėjo pirmenybę darbuotėje ir skaičiuje.

Svetimtaučiai buvo linke žiūrēt į amerikonus, kaip į klasiniai nesusipratusius. Amerikonai darbininkai žiūrėdavo į svetimtaučius, darbo klasės veikėjus, kaip į betvarkės kėlejus, nesuprantačius principų demokratiškos tvarkos. Tankiai girdėjos pasakymų: "čia ne senas 'kontras', čia laisva šalis! Višką čia galima atsiekti legislatūros keliu, per balsavimus ir čia nereikia revoliucijos kelti," ir tt.

Socialistų partija nors ir neskelbė griežtos klasių kovos ir ėjo prie visko laimėti balsavimo keliu žengiant, betgi, apart viršūnių vadų socialistų partija daugumoje susidėjo iš svetimtaučių, vokiečių, čekų, žydų ir tt.

Amerikos darbininkai vis žiūrėdavo į socialistų partiją kaip į atėjūnų atneštą iš Europos Amerikai nepritaikomą dalyką.

Pasaulinis karas davė perversmų socialistų partijoj. Įvyko braukimai lauk, spendavimai, skylimas. Gimė Komunistų Partija, kuri likos nugarūsta į pagrindinį veikimą. Vėliau išėjo į aikštę, kaip Amerikos Darbininkų Partija ar Komunistų Partija. Iš sykio čia ADP. irgi dikta skaičių sudarē svetimtaučiai, amerikonomas esant viršūnėse.

Veikimas dar nebuvo įėjęs į teisingą tiesią vagą, bet panašiai socialistiniam veikimui, svetimkalbių kuopų veikėjai veikė rengime pramogų: balių, piknikų, išvažiavimų, išlaimėjimų sukelimui finansų ir pritraukimui žmonių. O pas anglus-amerikonus draugus ne taip jau gerai.

Su laiku dalykai pakitėjo, darbininkų sąlygoms blogėjant, amerikoni draugai pradeda smarkiaus veikti tarp masių, vadovauti streikus (kaip kad Gastonijos), tverti šapų komitetus, organizuot neorganizuotus, ir tt.

Amerikonams draugams smarkiau veikiant, klasių kovos lauke Komunistų Partija gauna masių prijaudimo, gauna naujų jaunų smarkių draugų į partiją, naujo kraujo ir amerikoni draugai ima pirmenybę, kaip vadovai, kovotojai, o draugai svetimkalbes kuopose dar vis yra tik veikėjai-pramogų rengėjai.

Draugams esant viršūnėse, tą dalyką permatant, daroma patvarkymas, panaikinant svetimkalbias kuopas. Tai buvo laiku ir vietoj patvarkymas. Nes svetimkalbių kuopų veikimas ėjo siaurai, vien tarpe savataučių.

Kuopų narių skaičius neaugdavo, nėpribūvant naujų imigrantų, o čia gimęs jaunimas, kuris lankē Amerikos mokyklas, kuriam angli kalba yra artimesnė, suprantamesnė, negu jų tėvų kalba, žiūrėjo į svetimkalbes kuopas kaip į siaurą svetimą atėjūnų dalyką ir kuopos hegudavo jaunimo šį savim kuopų veikime; negalėjo tad augti būdami svetimkalbėmis. apsirubežavę, lig senovės chinų miestai sienomis ir negali toliaus plėstis. Bet svetimkalbių

kuopų draugams, laikant bendrai su amerikonomas draugais susirinkimus, o grinorių beveik nėra ir visi siek tiek vartoja angli kalbą, apstvirtėmo chinų siena griunama del platesnio veikimo. Čia jau yra geresnė proga įtraukti jaunuosius prie partijos. Susirinkimus vedant angli kalboje, anie greičiau persiems užduotimis, galės užimti užrašų raštininkų vietas ar tam panašiai ir su laiku likt veikliais klasės kovotojais.

Taipgi Komunistų Partija liekas Amerikos darbininkų vadove - amerikoniškesniai veikiant visiems svetimkalbiam bendrai po Trečio Internacionalo sparnu.

Čia proga sueiti į artimesnį solidarumą su įvairių tautų draugais ne tik tautiniai, bet ir rasiniai, laikant bendrai susirinkimus.

Tuom pat sykiu, svetimkalbių kuopų draugai, vietoj būti pramoginiais veikėjais tarp savakalbių, tiks tarptautiniais veikėjais ir imis dalyvumą masiniuose mitinguose, bedarbių organizavime, šapų komitetuose ir tam panašiai. Iš veikėjų pataps darbininkų klasės kovotojais-vadovais.

J. K. Dečkus.

IDOMUMAI

Kaip Galima Bus Nulėkti į Mėnulį

Francūzų mokslininkų ir išradėjų draugijos pirmininkas Eno Peretjė padarē pranešimą apie kelionės į mėnulį galimumus.

Pasak Eno Peretjė, kelionė į mėnulį, kuri dar neseniai buvo laikoma utopija, šandien atrodanti kaip netolimos ateities realybė. Artimoj ateityj, be abejo, būsią daromi bandymai nulėkti į mėnulį.

Vienintėliu įmanomu dabartinės technikos sąlygomis aparatu lėkti į mėnulį galinti būti rakieta. Tik rakieta galinti turėti reikalingą greitį, kad nugalėtų žemės traukos jėgą ir tik raketioje gali tilpti ta degamoji medžiaga, kuri reikalinga kelionei į mėnulį ir atgal. Raketos greitis turi siekti 11,180 metrų į sekundą. Tokiu greitumu lėkiant rakieta nugalėsianti žemės trauką ir taps "astronominiu rudimentu."

Atstumas tarp žemės ir mėnulio yra lygus 384,000 kilometrų. Rakieta galėsianti perlėkti tą atstumą per 3 val. 27 minutes, tai yra, rytą galima bus nulėkti į mėnulį, išbūti mėnuljy visą dieną ir pietums grįžti atgal.

Žinoma, kelionė už žemės skritulio ribų negalinti neturėti pavojingų pasėkų žmogaus organizmui. Žmogaus organizmas nepripirats prie tokio greičio ir lekiuojimo beorinėj erdvėj. Tačiau niekas nemąnės iskarto siųsti raketų į mėnulį. Lekiojimai būsią daromi palaipsniui, vis augščiau ir augščiau. Mūsų organizmas taip pat palaipsniui prisitaikysis aplinkai ir galų gale kelionė į mėnulį būsianti galima.

Nesunku lėkti į mėnulį, bet daug sunkiau nusileisti ant mėnulio, kad nesusidaužytų. Štai kodėl Ziuł Verno projektas nebus įvykdomas. Jei rakieta nusisanti paleista iš tam tikros partrankos, tai ta momenta, kai ji pasieks mėnulį, iš aparato ir žmonių jau nieko nebeliks. Todėl reikalinga reguliuoti greitį. Pradžioje reikės grįžti nedalekiant iki mėnulio.

Kaip j rakieta galėsianti apsisukti erdvėje, neturėdama at-

NEWARK, N. J.

Operetė "Cigonai" ir Kitkas

Gegužės 10 d. Newarko Sietyno Choras suvaidino S. Šimkaus dviejų veiksmų tragišką operetę "Cigonai." Pati operetė yra gana gva ir smagi, tik truputį gal pertrumpa. Ji vaizduoja cigonų kai kuriuos gyvenimo prietikius. Nors pabojoj operetės randasi darbininkiskai senai ne visai tinkamų tikslumų, bet mokytoja pritaikė vieną dainą ir todėl viskas užsibaigė tikslingai ir gražiai.

Vaidinime dalyvavo: choro mokytoja B. Šalinaitė Eros rolėj; M. Stoniūtė—motinos; T. Kaskiaučius—Roto; J. Druška—Ortjaus; Mikionis—Garijaus. Vaidinimas atliktas gražiai visais atžvilgiais. Be to, visi vaidytoji turi didelius ir gražius balsus, todėl ir dainavimas sklاندžiai išėjo. Choras sudainavo savo dainas taip gražiai, kaip profesionalų. Scena buvo įrošta su visis smulkmeniskais cigonų papūmiais ir tas dikčiai prisidėjo prie sudarymo dar geram publikoje įspūdiu. Lėkį verti pagirti už išmokimą reiki, kas mūsų scenoj ne suomet pastebima. Jeigu šien ir ten kur pasidarē ilgesnį pauzelė, tai aktorjai padengė ją savo veikimu.

Režisieravimo darbą atliko pati choro mokytoja B. Šalinaitė. Ji, kaip minėjau, buvo ir vyriausios rolės išpildytoja. Jeigu iki šiol jai newarkiečiai žinojo tik kaip talentingą piano mokytoją ir chorvedę, tai laike "Cigonų" vaidinimo sužinojome, kad Šalinaitė yra ir gabi lošėja, o prie to ir gera dainininkė. Už rūpestingą jos pasidarbavimą ji buvo apdovanota gvyų gėlių bukieta.

Sietyno Choru dabar yra gera proga sustiprinti savo pajėgas, įtraukiant į savo eiles daugiau dainininkų, kurių Newarko randasi apšiai, tik reikia paraginti. Deja, mačmai choras nemokės tos progos išnaudoti. Perdaug jama letargiškomu ir nebeatlumu. Nesimą už įtemptiesnio darbo. Reikėtų Sietynų tampa riau susiristi su vietinėm kitom darbininkų organizacijom ir bendrai darbuotis darbininkiskam judėjime.

Negerai, man rados, sietyniečiai padarē ir tame, kad davė programą spausdinti ne savo laikraščio "Laisvės" spaustuvei, o privatiškai. Tai jau nebeprimas sykis: pernai, laike "Silvijos" lošimo, buvo tas pats. Tokis laikraščio paneigimas neina sveikalot nei pačiam chorui, nei visam judėjimui. Reikia atsiminti, kad laikraštis visuomet mūs organizacijom patarnauja, todėl organizacijos privalo žiūrėti, kad laikraštis turėtų bent darbą.

Šitą pastabą darau ne kovkiais piktais sumetimais, ale tik todėl, kad man Sietyno Choras apeina ir noru, idant jis būjotų ir tarnautų darbininkų judėjimo reikalams. K. S.

LAWRENCE, MASS.

Klaidos Atitaisymas

"Laisvės" No. 117 tilpustini rašinėly iš Lawrenceus "Vergijos Griuvėsiose" pavadinata operete. Vietoj operetės turėjo būt veikulas arba drama.

Nuo Red. Korespondento atsiliepiamas buvo rašytas, mačmai, labai skubiai ir gal visai neperskaitytas jį paraišius. Prie žodžių "Verg. Griuvėsiose" buvo parašyta žodžiai "operetė" ir "drama" ir abu perbraukti. Zecerfis sustatē žodį "operetė". Taip ši klaida ir praslydo.

ramos taško? Eno Peretjė sako, kad technikos atžvilgiu tai galima.

Tokiu būdu rintų kėdėjų lėkti į mėnulį jau tiesa.

Smulkiųjų Ūkininkų Krizis

Apie pramonės krizius mūsų spaudoje labai daug rašo. Tuose raštuose nurodoma ir priežastys, būtent, technika pakilus labai augštai, mašinerija išstobulinta, su mažu skaičiumi darbininkų labai greitai pagaminama daug produktų ir tas išsukia krizį, bedarbes ir tt. Prašaliniui bedarbės, komunistai reikalauja trumpinti darbo dieną ir tt.

Bet apie smulkiųjų ūkininkų krizį labai mažai rašoma. Tuo tarpu mes matome ne tik Jungtinės Valstijos, bet ir visose kapitalistinėse šalyse.

Pirmiausiai paimkime Jungtines Valstijas. Smulkieji ūkininkai dejuoja, kad sunkus gyvenimas, kad jie negali verstis, daugelis jų bankrutuoja, kiti stačiai palieka ūkius ir bėga į miestus.

Kodel čia apsiereiskia tokis krizis?

Kaip pramonėje, taip ir ūkyje didžiausią svarbą lošia mašinerija. Jeigu nori gerai sutvarkyti ūkį, turi įsitaistyti visas naujausias mašinerijas — traktorius, kombainus ir tt. Buožės, kurių Jungtinės Valstijose skaitoma tik apie 20 nuosimčių, turi visas mašinerijas, bet apie 80 nuosimčių visų ūkininkų nepajėgia įsigyti visų mašinų. Neturint mašinų, negalima nei konkuruoti su tais, kurie turi įsitaistę visas ūkio apdirbimui mašinas. Iš tos priežasties buožės kasdien vis kyla, stiprėja, o smulkieji ūkininkai skursta ir eina prie bankruto. Jie nepajėgia įsigyti mašineriją ir net neturi tiek žemės, kad galėtų tai mašinerijai darbo turėti.

Tą patį apsiereiskimą matome ir visose kitose šalyse. Ten irgi svarbiausią rolę lošia mašinerija. Buožės ją įsigyja ir smulkesnius ūkininkus smaugte smaugia. Apart to, Europoje smulkiems ūkininkams dar ir tuo blogai, kad ten už paskolas reikia mokėti pasakiškus nuosimčius. Pavyzdžiui, pirmą pasaulinio karo Vokietijoje ūkininkai galėdavo pasiskolinti pinigų, mokėdami tris ir pusę nuosimčio, o dabar jau moka nuo 10 iki 12 nuosimčių. Graikijoje dabar lupa nuo ūkininkų net 80 nuosimčių; Bulgarijoje davaro net iki 100 nuosimčių; Jugoslavijoje — nuo 30 iki 50 nuosimčių; Rumunijoje dar daugiau reikia mokėti, negu Jugoslavijoje; Lenkijoje — provincijose, buvo atsitikimų, kad mokėjo 168 nuosimčius, Varšavos apielinkėje — 72 nuosimčius.

Išvadų nereikia, nes kiekvienas gali suprasti, kad mokant tokius nuosimčius, smulkesnieji ūkininkai nieku būdu negali įsigyti mašinų, jie stovi ant pražūties kranto. Juos stambiosios ryklės jau baigia ryti.

Ar yra kokia nors išeitis ūkininkams iš to krizio?

Prie kapitalistinių valdžių jokios išeities nėra. Jie anksčiau ar vėliau turės subankrutyti. Žinoma, gal mažas nuosimtis išsimuš į buožes, bet didžiama turės bankrutuoti, buožės pasmaugs smulkiuosius, nes pastarieji neišlaikys konkurencijos.

Sovietų Sąjungoje šis klausimas jau išrištas. Ten visus smulkiuosius ūkininkus organizuoja į bendrijas, valdžia gelbsti toms bendrijoms — duoda lengvomis išlygomis mašinerijas ir visa tai, kas tik reikalinga prie bendro ūkių apdirbimo. Tai vienintelis kelias pakelti ūkį augščiau. Bet negalima laukti to nuo kapitalistinių šalių valdžių, kurios visuomet rėmė ir remia stambiosius buožes. Todėl smulkieji ūkininkai yra kandidatai į bedarbių armiją. Ar jie nori ar nenori, bet toji armija atsirs.

Svenčioniškis.

BOSTONAS IR APIELINKĖ

MONTELLO, MASS.
Operetė "Laima"

Pereitą šeštadienį, gegužės 17 d., tapo Liuosybės Dailės Ratelio Choro spēkomis perstatyta scenoje trijų aktų komiška operetė "Laima," po vadovybe Edw. J. Sugar.

Šitą pusėtinai ilgoką ir sunkoką operetę mūsų jaunuoliai atliko gerai. Kaip čia augęs jaunimas, tai vaidino geriau, negu buvo tikėtasi, nes veik visi savo roles mokėjo su mažom išimtimi ir aiškiai lietuviškai kalbėjo arba dainavo. Taipgi ir pačiam chorui pusėtinai gerai sekėsi dainavimas ir labai sutartinas su šauonia orkestra, kuriai dirigavo pats draugas Sugar. Suprantama, už šitą gerą išpildymą operetės tenka kreditas kaip mokytojui Sugariui, taip ir visiems choriečiams.

Reikia pasakyti nors keli žodžiai apie lošėjus, kurie turėjo svarbesnes roles. Ona Banevičiūtė buvo jauna mergina Laima; ir ji taip toje rolėje gerai žymėjosi, kaip gera solistė ir geru davimu lošėja. Josephine Tamasoniūtė taipgi gerai žymėjosi Pjometo Lauryno dukters rolėje. Už tai Banevičiūtė ir Tamasoniūtė, po lošimo, gavo puikių kvietimų nuo savo draugų ir draugių.

George Kvietkauskas kuni-gaikščio rolėje gerai pasirodė kaip lošėjas ir solistas, nežūrint, kad rolė buvo ilga ir at-

sakominga. Senas, veikėjas chore, dalyvavęs lošimuose. Taipgi seno ūkininko rolėje Liudvikas Potšius atliko savo pareigas pagirtinai. Jis yra jau nuo kelių metų tarp jaunuolių veikėjas ir ne kartą dalyvavęs mūsų lošimuose.

Mich. Svirsky, antro kuni-gaikščio rolėje, ėjo pareigas ir taipgi pusėtinai solistas žymėjosi; vertas pagyrimo.

George Stafonavičius, Pily-po arba užaugusio piemenio rolėje, pusėtinai rodė savo gabumus.

Vincas Kondrotas, Antanas Vasaris ir Augustas Baronas — jie savo gabumų daug negalėjo parodyti, nes rolės buvo trumpos, bet jie savo parveigais ėjo pilnai gerai.

Publikos buvo pusėtinai, bet galėjo būti ir daugiau. Kai kurie sako, kad perbrangi įžanga buvo: \$1.50 ir \$1.

Kadangi šis veikalas atsiėjo labai iškaštinais, tai, veikiausiai, pelno neliko. Tačiau choriečiai ant to ir nesivarė, kad pasipiginauti, bet parodyti, ką galima suvaidinti. Ir tatau jie tinkamai atliko.

Kuomet susimokinimas šio veikalo choriečiams nemažai laiko ir energijos atėmė, tai neturėtų pasitenkinti solėš tik vienoje kolonijoje. Man rodos, kad tą veikalą reikėtų sulošti ir kitose kolonijose Bostono apielinkėje.

Pernai norwoodiečiai gerai padarė su operete "Kova Už Idejas," sulošdami Montello ir kitur.

Kuomet Liuosybės Dailės Ratelio Choras suvaidino šią

operetę "Laima," tai pasirodė, kad pas mūsų jaunuolius yra gerų jėgų; tik jas reikia gerai sukcentruoti (del piknikų, kad jie vasaros metu būtų pasekmingi visais žvilgsniais.

LDSA I RAJONO KUOPOMS

L. D. S. A. I Rajono konferencija įvyks 13 d. liepos, 10 val. ryte, 62 Lafayette St., Paterson, N. J.

Tą pačią dieną įvyks ir išvažiavimas, todėl ir konferencija šaukiama 10 val. ryte, nes užbaigus konferenciją važiuosime į išvažiavimą.

Visos kuopos, priklausančios prie I Rajono, privalo iš-

rinkti delegates, o delegatės turi paskirtu laiku pribūti į konferenciją.
Org. A. R. R.

PLATINKIT "LAISVE"

Telephone, South Boston 2805-R

J. L. Pašakarnis, O.D.

Optometras ir Optikas

Norintieji tinkamai prisitaikyti savo akims akinius, kreipkitės šiuo antrašu:

447 Broadway SOUTH BOSTON, MASS.

Grafonol-Radiolos, Atwater-Kent Radios, Victrola Radiolos

GEORGE MASILIONIS

377 Broadway South Boston, Mass.

VYRISKU DRAPANŲ IR ČEVERYKŲ LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

LIETUVISKI "PLAYER PIANO" ROLIAI, AUTOPIANAI, LIETUVISKI GRAFAFONŲ REKORDAI

DETROITO LIETUVIŲ DARBININKŲ APTIEKOS

Čia randasi dvi lietuviškos aptiekos, kuriose galima pirkti vaisius daug prieinamesne kaina, negu kur kitur dabartiniu laiku.

A. M. KISHON, Aptiekorius Savininkas

8701 JOS. CAMPAU AVE. ir 5046 CHENE ST., DETROIT, MICH.

THE IDEAL OPTICAL PARLORS

Išleista trisdešimt metų atgal. Visu laiku gyvavo šioj pačioj vietoj.

Mūsų rekomenduotojai — virš 400 Brooklyno daktarų, kuriems mes akis egzaminavom, taipgi jų šeimynoms ir pacientams

PHONE Stagg 8342

NEPADALINAMA ATSAKOMYBĖ

Mes iširiame akis. Išrašome receptus. Suplanuojame, padirbame ir pritaikome akinius, kada jie reikalingi. DVIGUBAS PATARNAVIMAS UŽ VIENĄ MOKĖSTĮ.

Atneškite Mums Savo Akių Vargus

Jeigu Jūs esate kurčias ar nebylys, ar negalite skaityti bei rašyti, mums nėra skirtumo. Mes daugiausia remiamės visuose atsitikimuose ant Retinoskopijos (tai yra ant ištyrimų sulig šešėlių).

JOS ATRASITE, KAD MŪSŲ KAINOS YRA LABAI ŽEMOS PAGAL GERŲ PATARNAVIMŲ IR SUTEIKIAMŲ STIKLŲ

DRS. SCHONGER & STENGER

OPTOMETRAI

394-398 Broadway 331-335 Division Avenue BROOKLYN, N. Y.

A. LUTVINAS

UZLAIKO DIDELE SVETAINE

tinkamą baliams, teatrą, vestuvėms, prakalbos ir kitoms pasilinksminimo vakarams.

Greitai pagaminame gardžiausius užkandžius (Quick Lunch).

Taip pat užsimeame pirkimu, pardavimu ir mainymų namų bei žemių (loty).

Real Estate License C-2728.

69 So. Park St.

Elizabeth, N. J. Tel.: Trinity 1045

AUTOMOBILIŲ TECHNIKOS MOKYKLA

NEW YORK AUTO SCHOOL
228 Second Ave., Cor. 14th St. New York

Išmokiname pilnai apie automobilų mechanizmą, išardymą, pataisymą, sustatymą. Elektra degimas atydu. Mechaniko kursas — \$75. Taipgi mažesnis kursas — užlaikymas automobilui ir važinėjimas (laisnius garantuojame) — \$25. Speciališkas kursas važinėjimo \$10. Mokiname lietuvių ir anglų kalboje. Mokytojam yra lietuvis, žymus auto ekspertas-instruktorius L. Tiklavičius. Atidama iki 9 val. vakare, nedėliomis 10 iki 12 val. ryte. Veltui knygelė!

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LIETUVIS GRABORIUS IR BALZAMUOTOJAS

Užtikrinu, kad mano patarnavimas bus atitinkamiausias ir už prieinamą kainą. Nulūdimu valandoje prašau kreiptis prie manęs.

1439 South 2nd Street PHILADELPHIA, PA.

TELEFONAI: Keystone Main 9669 Bell Oregon 5136

AMERICAN AUTO & AVIATION SCHOOL

736 LEXINGTON AVE., tarpe 58th ir 59th Sts., NEW YORK CITY

Išleista 26 metai

SEKIT LINDBERG

Išmokite geriausiai mokama industrija. Mūsų gabūs instruktoriai išmoks jus būti automobilių mechanikais, orlaivų mechanikais, orlaivų inžinieriais, sturionais; parodys ir orlaivų stočių prižiūrėtojais. Patyrę vyrai uždirba \$60-100 į savaitę. Leidimai užtikrinti. Už dyką sujieškome darbą savo studentams. Klasės dienos ir vakarais, vyrams ir moterims. Nedėliomis nuo 10-12. Katalogas uždėtas.

SERGANTI VYRAI IR MOTERYS

GYDOMA CHRONISKOS LIGOS

Kreipkitės į DR. ZINS, jeigu kenčiate nuo: Kraujo, Odos ir Nervų Ligų, visokių Chroniškų Skaudulių, Bendro Nusilpimo, Nusiminimo, Galvosvaigio, Skilvio, Žarnų ir Mėšlažarnės Ligų, Galvos Skaudėjimo, Neuralgijos, Padidėjusių Liaukų, Plaučių, Kvėpuojamųjų Dūdu, Nosies ir Gerklių Ligų, Reumatizmo, Sclatikos ir Strėnų Skaudėjimo. Jeigu Jūs esate nesveiki ir nusiminę, aš jums galiu pagelbėti. Tikstančiai Vyrai ir Moterys buvo pasekmingai gydoma naujaisiais, užgirtais moksliniais būdais. Greitos ir pastovios pasekmės. Aš suteikiu Asmeniškos Atydos Visu Gydyimo Laiku. Kainos prieinamos.

PATARIMAI IR IŠ TYRIMAI DYKAI! X-Spinduliai—Kraujo Ištyrimai—Laboratorijos Bandymai

DR. ZINS 110 EAST 16th ST. N.Y.

Specialistas Jau 25 Metai (Tarpe 4th Ave. ir Irving Pl., VALANDOS: 9 A. M. iki 8 P. M. Nedėlioj 9 A. M. iki 4 P. M.)

Teisinga priežastis

YRA tik viena rukymui priežastis ir tai — malonumui. Gana gera priežastis. Cigaretą, kurį išsirinksit, bus tas, kuris jums suteiks daugiausiai malonumo.

"Camels" padaryti ta minčia — minčia nepadirbtą rukymo malonumą cigarete.

Pabandykit, rasit pastiprinantį skirtumą — lengvai nunokusį parinktiniausių tabakų sultingumą — sumaišytą kvėpėjimų sutarimą, šilkinį švelnumą — kuris padaro malonumą rukyme.

Faktas, kad daugiau milijonų pasirinko "Camel", kaip kitus cigaretes, yra teisingam produktui duoklė.

CAMELS

malonumui

© 1930, R. J. Reynolds Tobacco Company, Winston-Salem, N. C.

TOLIMESNIS LIETUVOS SOCIALDEMOKRATIJOS FAŠIZACIJOS ETAPAS

Gruodžio 3 d., 1929 m., Kauno apygardos teismas atmainė Kauno miesto ir apskritys viršininko nutarimą apie uždarymą Lietuvos Social-demokratų Partijos. Kyla klausimas: ar tai pripuolamas dalykas ir ar yra čia kas prieštaraujancio tarp teismo ir komendanto?

Būtų klaidinga manyti, kad social-demokratų partijos uždarymas administratyviu būdu nesutiko su "įstatymais", t. y., kad teisėtumas neleidė. Prie fašistų diktatūros, kaip ir bendrai buržuazinėse šalyse, įstatymai, kalbant apie teisėtumą, yra ne daugiau nei mažiau, kaip maskė buržuazijos smurtui dangstyti. Fašistai, su tuo patim fašistinis teismas, kaip fašistinės diktatūros įstaiga, sąmoningai nesima represijų prieš social-demokratų; priešingai, jie social-demokratią išnaudoja kaip įrankį fašizmo stiprinimui.

Fašistai laikinai (nors tai tik daugiau formaliai buvo) uždarydami social-demokratų partiją, tuo pačiu siekė greitesnio social-demokratijos pastūmėjimo link fašizmo. Tos apyptovos, kurios dabar randasi Lietuvoje, tie prieštaravimai tarp buržuazijos ir darbininkų ir sąryšy su tuo auganti neapykanta prieš fašizmą iš plačių darbininkų ir valstiečių masių, ko nei pati fašistinė ir pusiau fašistinė spauda negali užlyti, tuom patim sako, kad lygiagrečiai su tuo turi augti ir kova prieš fašistų diktatūrą. Buržuazijai ir fašizmui turėt tokį sąjungininką, kuris galėtų apgautdinėti tą nusistačiusį prieš fašizmą elementą, kuris galėtų eiti į nepatenkintas darbininkų ir valstiečių mases, kludyti to nepasitenkinimo augimui ir jo kryptimui į tikrą revoliucines vėžes, kludyti tam judėjimui ir net provokuoti jį. Cion tai ir yra konkreti social-demokratijos rolė kaip prie fašizmo diktatūros, taip ir prie buržuazinio viešpatavimo bendrai.

Lietuvos social-demokratija yra tas dvigalvis slibinas, kuris nori tarnauti dvim ponam: Lietuvos ir Lenkijos fašizmui. Ant šito ir išaugo tos dalinės represijos prieš atskirus social-demokratų, kad tuom paveikti į visą social-demokratų partiją.

Paskutiniu metu rinkimai į savivaldybes aiškiai parodė ant kiek fašistai nustoje įtakos masėse. Social-demokratai, naudodamiesi savo "opozicioneriškumu" fašistų valdžiai, vilioja paskui save dar neįsitraukusių į tikrą revoliucinę kovą, nesuprantančių social-demokratijos rolės fašistų diktatūroje labiau atsilikusią dalį darbininkų ir valstiečių ir tuo pačiu padeda fašizmui kovoje prieš revoliucinį judėjimą ir fašistų diktatūros išlaikymą. Social-demokratų "Darbo Balsas", sąryšy su atidarymu social-demokratų partijos gruodžio 5 d., 1929 m., straipsny "Mintys del mūsų veikimo" rašo: "Klesintis darbininkų sąjūdis, siekdamas gerinti darbininkų būklę dabartiniu metu ir ruošti gyvenimą naujai santvarkai, sąmoningai pasirinko demokratijos veikimo kelią tiek politiniam, tiek ir ekonominiam gyvenimui." Šituo social-demokratų davė viešą pasizadėjimą, kad jie atsisako nuo klesy kovos, nuo streikų ir bendrai nuo visa to, kas gali gilinti skirtumus tarp buržuazijos ir darbininkų. Šitame ir tik šitame slepiasi visą "ekonominio demokratizmo" teorija.

Tiesia, social-demokratai jau senai atsisakė nuo klesy kovos. 1926 m., būdami valdžioje, jie uždarinėjo revoliucines profsąjungas (Panevėžy), sodino į kalėjimus revoliucionierius, siuntė policiją prieš streikuojančius, viešai agitavo ir koliojosi net prieš streikuojančius, kurie nėjo sykiu su social-demokratais. Streikų metu jie dirbo eksploatatorių naudai.

Social-demokratija ypatingai dabartiniu momentu yra pavotamsių žmonelių, iš kurių galima gerai pasipelninti. Lietuvių čia gyvena nedaugiausiai, tai jie ir neturi nieko. Yra pašelpinė draugija ir tai su Hudsonu bendrai. Randasi A. L. D. L. D. kuopelė, bet galima būtų sutverti S. L. A. kuopą. Žinoma, kai kurie prisideda prie lenkų palaikymo mulkinyčios. Apart to, randasi valgomų daiktų kooperacija (tarptautiška) lietuvių, lenkų ir rusų. Dabartiniu laiku pelno nedaro.

tamsių žmonelių, iš kurių galima gerai pasipelninti. Lietuvių čia gyvena nedaugiausiai, tai jie ir neturi nieko. Yra pašelpinė draugija ir tai su Hudsonu bendrai. Randasi A. L. D. L. D. kuopelė, bet galima būtų sutverti S. L. A. kuopą. Žinoma, kai kurie prisideda prie lenkų palaikymo mulkinyčios. Apart to, randasi valgomų daiktų kooperacija (tarptautiška) lietuvių, lenkų ir rusų. Dabartiniu laiku pelno nedaro.

Išdirbystė

Čia yra tik viena didelė audinychia American Woolen Co. Joje išdirba daugiausiai vyriškiems ir moteriškiems žieminiams drabužiams audeklus. Vasaros laiku darbo yra pilnai, bet atėjo žiema, tai jei gavaai dvi dienas į savaitę, o kad tris, tai labai gerai. Ir gyvenk su šeimyna, jeigu kytras! Ką vasarą užsidirbai, tai per žiemą pravalgai. Jei duotai kuris "taupus," tai dar pušis bėdos, bet jeigu katras gyvena ir nežiuri rytojaus, tai žiemos sulaukus jau tam bėda. Uždarbiai taipgi menki.

Pirmiau slygos dar buvo pakenciamos, bet dabar nori padaryti vergais. Kaip visur ir kitų tautų yra nemažai. Rusai darbininkai turi savo įsigiję nuosavą svetainę. Bet kadangi jų nėra daug, tai sunku ir palaikyti jiems namą. Ir erkėvė kai kurie palaiko su savo mulkintoju.

Lenkų ingi yra nemažai, bet progreso pas juos mažai. Bet jie gali pasigirti su bažnyčia ir džiaugiasi, kad gali užlaikyti jauna mulkintoja, o tas gražiai automobilium važinėja ir džiaugiasi, kad dar yra

tėmija, ką jis daro. Žinoma, jie nieko darbininkui nesako, kad tu skubėk ar ką. Bet tu pradėjai kokį audeklą testi per mašiną, tai jis užstato savo laikrodį (jie turi savo specialiskus laikrodžius) ir tēmija darbininko mažiausią pajisijudinimą ir užrašo. Paavyzdin, darbininkas eina atsiužėti audeklo, jis užrašo, kiek užima mašiną paleisti, kiek ilga sūti tą audeklą ir kiek laiko užima mašiną paleisti, kaip ilgai tas audeklo kavalkas eina per mašiną. Jis tēmija, ką darbininkas daro per tą laiką, kaip mašina eina ir ar daug laiko darbininkas turi ljuoso. Jis viską surašo ant savo blankos. Ir kaip darbininkas pabaigia tą kavalką, jis pasižymi to audeklo numerį, nuiena ir rašinė ir jie išrokuoja, kad galima daugiau padaryti darbo ir su mažiau darbininkų, negu dabar. Na, ir pradeda jie dėti didesnius ratus į mašiną ir tt.

Negana to. Jie pradeda duoti nuo smotų dirbti, kad darbininkas daugiau galėtų užsidirbti. Darbininkas už du ar tris daugiau padirba, bet jeigu gauna tris dolerius į savaitę virsaus, tai ir viskas.

Tie "fismenai" apsidirba su vienu skyrium, tai eina prie kito skyriaus ir tą patį daro. Jau jiems pasisekė išmesti kelis simtus darbininkų iš šitos dirbtuvės, o dar jų darbas neuzbaigtas, dar jie daug vargšų išmes gatvėn.

Darbininkai nėra tvirtai organizuoti. Yra United Textile Workers of America, bet kas iš jos, kad ji už darbininkus neužstoja. Praeitais metais buvo pradėję smarkiai rašytis į uniją. Bet kai pra-

ėjo darbininkai priešintis boikams, tai kreipėsi į uniją, kad ir kitus darbininkus įtrauktų į streiką. Bet kas tau! Jiems užteko nueiti pas agentą ir pašnekėti, o parėję pranešė darbininkams, kad grįžtų į darbą, nes be unijos žinios išėjote į streiką. Liepė priimti naują sistemą, kokią bosai siūlo. Tai matote, kokia yra unija. O tie skūrlupiai (fismenai) kytri, jie nesiskubina, bet po biskį įkalba darbininkams, kad girdi, jūs mažai uždirbate, bet kaip nuo smotų dirbsite, tai daug uždirbsite.

Am. W. Darbininkas.

Draugijų Adresai, Kurios Turi "Laisvę" už Organa

PITTSBURGH IR APELINKĖS PRIEŠFAŠISTINĖS TARYBOS KOMITETAS

Pirmininkas F. Rogers, 312 Oregon St., Pittsburgh, Pa.
Pirm. pagalbininkas J. D. Sliakas, 3121 Elroy Ave., Brentwood, Pittsburgh, Pa.
Sekretorė A. K. Sliakienė, 3121 Elroy Ave., Brentwood, Pittsburgh, Pa.
Išdirbininkas J. Miliauskas, 626 Woodward Ave., McKees Rocks, Pa.
Finansų sek. J. Urbonas, 1723 Jane St., S. S. Pittsburgh, Pa.

SV. ROKO DRAUGIJA, MONTELLO, MASS.

Valdyba:
Pirm. V. Gelusevičius, 51 Glendale St.
Vice-Pirm. M. Miškinis, 9 Burton St.
Užrašų Rašt. J. Stoškus, 20 Faxon St.
Fin. Rašt. J. Stripinis, 49 Sawtell Ave.
Išdirbininkas T. Petrauskas, 29 Merton St.
Išdo Globėjai: S. Petravičia, 162 Melrose St.
M. Mačiulaitis, 57 Arthur St.
D. Votkauskas, 33 Andover St.
Maršalka J. Pilipauskis, 19 Ames St., Vasi Montello, Mass.
Sąsiurinkimus laiko pirmą seredą kiekvieno mėnėjo.

LIETUVOS SŪNU IR DUKTERŲ DRAUGIJA GRAND RAPIDS, MICH.

Valdybos Adresai
Pirm. Chas. Jakems, 1564 Turner Ave., N. W. Tel. 72073.
Vice-pirm. A. Krasnauskas, 1568 Quarry Ave.
Tarymų Rašt. K. Rasikas, R. R. 9, Box 117.
Finansų Rašt. A. Garbanauskas, 1108 Elizabeth Ave.
Išdirbininkas D. Krasnauskas, 1529 Hamilton Ave.
Ligonų globėjai: J. Skripkūnienė, 159 Hamilton Ave.; Ed. Ljumas, 1180 Alpine Ave.
Trustisai: A. Daukšas, sek. 1131 Walker Ave.; I. Medastavičius, Frank Zegūnas, J. Dambrauskas.
Dienotornis Frank Zegūnas, 515-11th St.
Svetainės nuomotojas A. Garbanauskas, 1108 Elizabeth Ave.
Draugijos susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio antrą utarninką, esvam name. 1067-63 Hamilton Ave.

ker Ave.; Firm. Pagelbininkė O. Turskienė, 79 Vine St.; Protokolų raštininkė T. Zizen, 673 N. Main St.; Finansų raštininkė K. Čereškieienė, 36 Lansdowne St.; Išdirbininkė M. Klimavičienė, 31 Clarence St.; Kasos Globėjos: V. Baroniene, 786 N. Montello St., M. Dobiene, 221 Ames St.; V. Bartkienė, 29 Intervale St.; Ligonų raštininkė M. Potsus, 184 Ames St.; Maršalka J. Simanskiene, 88 Vine St. Visos Montello, Mass.

TEISYBĖS MYLĖTOJŲ VYRU IR MOTERŲ DRAUGYSTĖ, MOLINE, ILLINOIS

Valdyba 1930 Metams
Pirm. A. Matusevičia, 1003-25th St.
Vice-Pirm. K. Juška, 325-4th Ave.
Protokolų Sekr. A. Trepkus, 348-10th St.
Fin. Sekr. K. Shimkus, 135-36th St.
Išdo. M. Milienė, 502-4th Ave.
Visi Moline, Ill.
Išdo Globėjai: J. Julius, Box, 48th St. and 5th Ave., Moline, Ill.; M. Junaitis, 215-27th Ave., East Moline, Ill.; Maršalka J. Kairis, 2435-33rd St., Moline, Ill.

MOTERŲ PAŠELPINĖ DRAUGYS TĖ BIRUTĖ, MONTELLO, MASS.

Valdybos Adresai:
Pirmininkė E. Beniliuonė, 16 Bun-

Sovietų Sąjungos Apgynimui PIKNIKAS

Subatoj
31 d. Gegužės-May, 1930
ULMER PARK
Pradžioje 25th Ave. Brooklyn, N. Y.

Pradžią 2-ą Valandą po Pietų

Puiki programa, gera muzika ir kitoki įvairumai. Visi darbininkai turi dalyvauti šiame piknike. Čia dalyvaudami parodysite savo protestą prieš pigaus biznieriaus Whaleno klastas del užpuolimo ant Sovietų Sąjungos.

ĮŽANGA TIK 50 CENTŲ YPATAI

Tikėtus gaitė gauti "Laisvės" ofise

ZIURĖKIT I FAKTUS!

"Ateinanti įvykiai meta savo smėklas priešakin"

Kai išbandėt perdėjimus "Jų vietoj užsirūkykit Lucky"

Būk blaivus—Sūk blaivus viziems dalykams, net ir rūkydamas. Venk tos stericis smėklas, išvengdamas perdėjimų, jei nori išlaikyti tą modernią, visada jauną figurą. "Jų vietoj—užsirūkyk Lucky".

Lucky Strike, puikiais cigaretai, kokius jus kada rukėt, pagaminti iš puikiausių tabakų —iš Smetonos viso tabakų Derliaus—"JIE SPRAGINTI". **Lucky Strike** turi extra, slaptą šildimo procesą. Visi žino kad šiluma valo ir taip sako 20,679 daktarų kad **Lucky**is mažiau erzina jusų gerklę.

"It's toasted"

Jusų Gerklės Apsauga—Prieš knitėjimus—prieš kosuli.

*"Nuosakumas diete, man rodo, yra pirmas ir didelis reikalavimas bet kuriam gydyme kurį galėtumet pavadinti galutinai patenkinančiu," sako Dr. Beverley Robinson, New York Medical Journal. Mes nevirtinome, Lucky Strike cigarečių rūkymas sugražins moderniškas figūras, ar sumažins kūną. Mes skelbiam, jog kai jau sau perdaug gerumų išbandėt, "jų vietoj—užsirūkykit Lucky". Tuo jis išvengsi perdėjimų dalykus, kurie padidina svorį ir, išvengdami perdėjimų, išlaikysit modernią, gražią figurą.

PENKI METAI

ALBINAS KUSLIS, 622 Bank St., Waterbury, Conn., atsako šiaip: Jau 5 metai, kaip Jūs, JOHN'S cigarus savo Restauracijoj užlaikau, ir juos visi geria, kad malonūs rūkyti.

Jurginė draugystė, Union City, Conn., iš žymiausių Amerikoje, turinti savą parką piknikams ir salę baliams, Naujokų Cigarus nuolatos užlaiko, kad rūkytojams patinka!

Lithuanian Liberty Hall, Elizabeth, N. J., 269 Second St., nuo senai JOHN'S Cigarus užlaiko, nes Cigarai geri.

Brooklyno Lietuvių Neprigulmingas Klubas, 269 Front St., kaip žymus politikoje, savo rūmuose, nuo senai su pasigėrėjimu, JOHN'S Cigarus biznuvoja. Taip pat visos švaresnės lietuviškos restauracijos Brooklyne ir prakinesni biznieriai užlaiko JOHN'S po 10c. Visi rankomis padaryti ir po vardu PETRO.

Todel Gerbiamieji Draugai ne tik Brooklyne, bet ir kituose miestuose biznius užvedimose, kur rūkymai yra užlaikomi, visur reikalaukit virš paminėtai varda Cigarų. Ant pareikalavimo visur Amerikoje išsiuntinėjam per paštą. Adresuokite:

NAUJOKŲ CIGARŲ DIRBĖJAI
267 DIVISION AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APTIEKA

Kas yra didžiausias žmogaus priešas?—Šaltis. Jis ne tik sunkiausias ligas įvaro, bet ir į grabų paguldo. Bet tie, kurie vartoja po plačią Ameriką pagarsėjusius

Urbo Lax Tabs yra tai kanuolė prieš kitą amžiną žmogaus priešą—vidurių užkietėjimą—kuris žmogui pagamina daug rūpesčių ir sunkių ligų. 25 centai už skrynute.

Urban's Cold Powders (MILTĖLIUS NUO ŠALČIO) jokių šalčių nebijo. Už 75c už bakšą apsiginkluok nuo savo amžino priešio!

F. URBONAS, Aptiekorius
151 Metropolitan Ave. BROOKLYN, N. Y. Telephone, Greenpoint 1411
6102 Grand Avenue (Kampas Clermont Avenue) MASPETH, L. I., N. Y. Telephone, Juniper 9798

Sišaudami pinigūs su savo adresu, užrašykite:
FRANK A. URBAN PHARMACY
151 METROPOLITAN AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Aš, žemiaus pasirašęs, siunčiu VIENA DOLERį, už kurį malonėkit man prisiųsti URBAN'S COLD POWDERS ir URBOLA, su nurodymais, kaip vartoti.

Vardas _____
No. _____ Street or Avenue _____
Miestas _____ State _____

VIETOS ŽINIOS

Sovietų Penkių Metų Plano Minėjimas Ulmer Parke

Ulmer Parke, gegužės 31 d., bus masinis minėjimas Sovietų Penkių Metų kūrybos Plano; sovietiniai judėjimai, įvairios rūšies darbininkiškas sportas; balalaikų orkestrai; šokiai, visokių užkandžių ir gėrimų. Įžanga tik 50 centų. Rengia Sovietų Sąjungos Draugai ir Darbininkų Tarpautinė Pagelba.

Nepamirškite Sekmadienio Pirmojo Išvažiavimo

Nepamirškite, kad sekmadienį, 25 d. gegužės, įvyks pirmas pavasarinis išvažiavimas, rengiamas A. L. D. L. D. 185, L. D. S. A. 111 ir S. L. A. 322 kuopų. Išvažiavimo vieta—Forest Park, stalai numeris antras. Šiame išvažiavime dalyvaus ir Aido Choras. Todėl visi ir visos dalyvaukite, nes linksmai laiką praleisite.

Narys.

\$25,000 Dingo iš Banko

Dingo \$25,000 vertės bonų Suburban Light and Power Kompanijos iš Bankers Trust Kompanijos, 16 Wall St., New York. Banko pasiuntinys buvo padėjęs tuos vertės popierius prie kasieriaus langelio. Koks nors vagis juos be vargo galėjo pasiekti ir išsinešti.

Konst. Menkeliūnietės Išleistuvių Vakariene

Šeštadienį, 7 d. birželio, "Laisvės" svetainė, Aido Choras duos išleistuvių vakarienę K. Menkeliūnietei, kuri išvažiuoja Italijon baigti lavintis ir studijuoti muziką.

Todėl yra kviečiami visi pasižymėti tą vakarą liuosu nuo kitų išėjimų, idant būtų galima atsilankyti į išleistuves ir priduoti jai energijos ir paramenti centu kitu atsiekti pasibrėžtą tikslą. Mūsų paramos ji užsipelnė.

Tikietus galima gauti "Laisvės" ofise ir pas aidiečius. Įžanga \$1.50. Tik į šokius—50c. J. N.

Naujam Policmeisteriui Majoras Liepia Tylėt

Majoras Walkeris, pasirinkdamas policijos komisisionierium Ed. P. Mulrooney, vietoj Whaleno, įsakė naujam policmeisteriui laikyt uždara burną ir nesigarsint plačiojoje publikoj. Majorui labai nervus gadindavo Whalenas, kuris visur Walkeriui užlisdavo už akių, norėdamas išsigarsinti ir prisirengti kelią paskui kandidatuoti į gubernatorius bei kitus augštus valdininkus.

Į ALDLD Pirmos Kuopos Susirinkimą Šį Vakara

Šį vakarą įvyks A. L. D. L. D. pirmos kuopos mėnesinis susirinkimas. Būkite lygiai 8 val. vakare, "Laisvės" svetainėje.

Svarbiausia žinia, tai yra, kad nauja knyga gatava ir ją visi nariai gausite, kurie tik ateisite į susirinkimą ir atsinešite mokesčių knygutę. Taipgi yra svarbu, kad užsi-mokėtumėte už 1930 metus. Mūsų organizacija priklauso nuo narių.

Šiam susirinkimui yra keli darbučiai, kuriuos turėsime atlikti. A.L.D.L.D. 1 Kp. Org. J. J.

"Faitas" su Uodais Queens

Queens pavietas reikalauja iš New Yorko valdybos paskirti \$100,000 kovai prieš uodus, kurių perdaug privysta tame paviete vasaros metu.

Arėštavo Du Draugu Už Lapelių Skleidimą

Arėštavo Brooklyne drg. J. Lapidusą ir M. Dicką už dalinimą gatvėse lapelių, saukiančių darbininkus į masinį mitingą išreikšt pritarimą Indijos revoliucijai ir kovai prieš imperializmą. Tų dviejų draugų byla atidėta į birželio 4 d.

Darbininkų Vergija "George Washington'e"

Sugrįžus New Yorkan "George Washingtonui," garlaiviui Jungtinių Valstijų Linijai, jo darbininkai ir jūrininkai pasakoją apie darbininkų vergiją tame laive. Pečkurių alga—pora dolerių į dieną, anglies pylikų tokia pat. Užtai jeigu pečkurius su-serga nuo netikusio maisto bei persidarbimo, iš jo algos iš-skaitoma \$2.25 į dieną; o an-glies pylikas—\$4. Kelionėje buvo 31 nelaimingas atsitiki-mas; tame skaičiuje vienas darbininkas užmuštas. Tai daugiausia todėl, kad kompa-nija neprižiūrė boilerių ir ki-tos mašinerijos.

Daugelis iš sugrįžusių to laivo darbininkų įsirašė į kairią-ją Marine Workers' Industrial Uni-ją.

Stauch Baths Maudynėse Nauji Pagerinimai

Stauch Baths maudynių, Co-ney Islande, manadžeris Ju-lius Berkovits praneša, kad maudynėse šiai vasarai pada-ryta daug pagerinimų.

Jos turi vieną iš didžiausių plaukyklų (swimming pool) atvirame ore, saulės kambarys, garo kambarys, daržas ant stogo ir gimnaziumas su sportiška naujais įrengimais, visiškai pasimankštinimui.

Tos maudynės randasi pa-lei Boardwalk ir Stillwell Ave. Rep.

Jaunesnės kaip 15 Metų Pagimdė 25 Kūdikius

Miesto sveikatos komisio-nierius Dr. S. W. Wynne praneša, jog 1928 metais Didžia-jame New Yorke 25 kūdikiai gimė motinoms, jaunesnėms kaip 15 metų. 10 kūdikių pa-gimdė motinos senesnės, kaip 50 metų amžiaus. Nors pa-prastas, normalis gimdymo laikotarpis yra tarp 17 iki 45 metų amžiaus.

Vaikų skaičiumi italai virši-ja visas kitas tautas; paskui se-ka airiai, žydai, lenkai ir rusai. Mažiausia veisiasi švedai ir norvegai. Amerikonės, vokie-tės ir francūzės vidutiniai negim-do daugiau, kaip tris keturis kūdikius, plačiau naudodamos gimdymo kontrolę. Iš 42,382 per metus gimusių kūdikių, 20,959 priklausė Amerikoj gi-musioms ir augusioms moti-noms. Ateivių kūdikiai, vadi-nasi, sudarė didesnę pusę.

ALDLD 23 Kuopos Nariams

Draugai, mūsų kuopos susi-rinkimas įvyks šį sekmadienį, 25 d. gegužės, paš drg. Bo-leišį, 834 E. 156th St., Apart-ment 21. Susirinkimo pra-džia 3 val. po pietų.

Draugai, šiame susirinkime, kurie atsilankysite, tai aplai-kysite pirmutinę šių metų knygą "Politinė Ekonomijos Pamatai." Pribūkite laiku, kad nereikėtų laukti vieniems kitų. Komitetas.

"Iš Meilės" Peršovė Brolienei ir Nusizūdė

Donato Biondi mirtinai pa-šovė savo brolio moterį, Leną De Spio, siuvėją, kuri dirbo po num. 520 Eight Ave., New Yorke, ir pats nusišovė. Jis, būdamas 43 metų ir turėda-mas pačią ir tris vaikus, mel-

linosi prieš tos 25 metų am-žiaus moteriškės. Kada jiniai pasakė, kad jis yra persenas mylėtis, tai Biondi taip per-pyko, kad ją peršovė ir palei-do sau kulką į kaktą.

Komunistų Distrikto Kova Prieš Negrų Lynčiavimą

Komunistų Partijos Antras Distrikatas stoja į veiklią kovą prieš negrų lynčiavimą. Įs-igleido tam pareiškimą ir ren-gia visą eilę masinių mitingų. Pirmas tų mitingų įvyks rytoj, 7 val. vakare, 137th St., ties 7th Ave., New Yorke.

Birželio 13 d. bus visų tau-tų darbininkų organizacijų konferencija, kuri išdirbs pla-nus Nacionaliai Dienai kovos prieš negrų lynčiavimus.

REIKALAVIMAI

REIKALINGAS SIAUCIUS
Reikalingas darbininkas, mokantis darba prie taisymsio čeverkykų. Turi būti blaivas. Kailangi as turiu dvi vietas, tai vieną vietą darbininkui reiktas vesti visa bižnį, todėl turi bū-ti plnai atsakančias. Jeigu susitai-kytume, tai galėčiau vieną vietą ir parduoti, nes vienam sunku viską at-likti. Atsišaukite tuojau: A. Chu-berkis, 431 Middleneck Rd., Great Neck, N. Y. 118-20

REIKALINGAS kambarys del dviejų vyrų Maspeth, N. Y. Kas turite gerą kambary, malonkėit pranešti laiškų šiuo adresu: J. V., 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. 119-20

ISRANDAVOJIMAI

PASIRANDAVOJA formišiuotas kambarys: šiltas vanduo, elektra ir telefonas. Keines, 71 Wyckoff Ave., Brooklyn, N. Y. Tel., Stagg 2089.

PASIRANDAVOJA 2-3-4-5-6 kamba-riai su maudynėmis, elektra. Labai prieinama randa. Skubinkite pa-šūre. B. A. Zinis, 121 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Telephones: Stagg 8383—Jamaica 7394 (116-121)

PARDAVIMAI

PARSIDUODA restoranas arba re-ikalingas partneris. Kaina prieina-ma. Kreipkitės po num. 281 Kent Ave., arti W. 26th St., New York, N. Y. 120-22

Tel., Stagg 7057

STEPHEN BREDES, Jr.

LIETUVIS ADVOKATAS
197 Havemeyer Street
(Williamsburg Bridge Plaza)
BROOKLYN, N. Y.

VALANDOS:
Nuo 9 ryte iki 6 po pietų

REZIDENCIJOS ANTRASAS:
65-02 Grand Ave., Maspeth, L. I.
Tel.: Juniper 6776

Ar Skaitai

"Raudonajį Artoją"?

Vienintelis Laikraštis Lie-tuvių Kalba Visoj So-vietų Sąjungoj

nuo naujų metų pradėjo eiti du "RAUDONASIS ARTOJAS" periodiniai nušviečia Sovietų Sąjungos socialistinės statybos eigą, liandies ūkio rekonstruk-ciją, industrializacijos augimą, žemės ūkio kolektyvizaciją ir kartu per savaitę.

kultūrinės revoliucijos kelius. Supažindina savo skaitytojus su pasauliję, o taipgi su svarbiau-siais įvykiais pasaulinėj ekono-mikoj ir kultūroj.

"RAUDONASIS ARTOJAS" plačiai atvaizduoja Komunistų Partijos ir Sovietų valdžios ve-damą nacionalią darbą tautų ma-žumų tarpe.

"RAUDONASIS ARTOJAS" palaiko plačius ryšius su lie-tuvių darbininkų masėmis užsieny ir plačiai rašo apie jų gyvenimą kapitalistinėse šalyse ir ko-va už savo laisvės reikalus.

Kiekvieno "Raudonojo Artojo", tarnautojo ir valstiečio šeimyn-a, kokioj šaly j užngyventų, privalo tuojau užsiprenuruoti sau visiems metams "Rau-donajį Artoją."

Jei turi giminių Kanadoj, Ar-gentinėj, Brazilijoj, Urugvaj-uj ar kitose šalyse, užprenu-revoliucioniais įvykiais visame ruok jiems "Raudonajį Artoją," —bus geriausia dovana.

"RAUDONASIS ARTOJAS" Suvienyose Valstijose galima užsisakyti per "Vilnį," "Lais-ve," "Darbininkų Balsą" arba siųsti tiesiog pingus "Rau-donajam Artojui."

KAINUOJA METAMS:
Sovietų Sąjungoj 1 r. 80 k.
Užsienyje..... 2 dol.
Užsakymai, laiškai ir korespon-dencijos reikia siųsti:
Minsk, Ul. K. Marksa 14,
Red. Lit. Gaz.

"RAUDONASIS ARTOJAS"

PARSIDUODA plotai, žemės prie vandens ir gražių girių, kur puik-iausia vieta maudytis ir smagiai laiką praleisti vasaros laike. Del platesnių informacijų kreipkitės se-kamū adresu: A. Vassel, 6354-66th St., Maspeth, N. Y. 120-22

PARSIDUODA 2 šeimynų namas, po 6 kambarius ir štoras. Geroj biz-nio vietoj. Kaina nedidelė. Kreip-kitės į "Laisvės" ofisą. 120-31

SVARBU!

Parsiduoda saldinių krautuvė, ku-riuje laikoma ir rašomų medžiagų. Kreipkitės: 81 Johnson Ave., Brook-lyn, N. Y. 118-20

PARSIDUODA mašinšapės įran-čiai: tekinimui mašina, gvintų da-rymui mašina (threading machine), grėžimui mašina (boring machine), tekinimui akmuo ir daugiau įvairių įrankių. Kreipkitės pas savininką šiuo adresu:

A. Waytkevich
1442 Chestnut St., Kulpmont, Pa.
(110-137)

Dr. A. L. CEASAR

DAKTARAS IR CHIRURGAS
Specialistas del visų ligų ir ope-racijų: Akių, Ausų, Nosies ir Gerklės. Naujaisi diagnozo ir gydymo būdai.

127 East 84th Street
(Tarpe Park ir Lexington Aves.)
NEW YORK CITY
VALANDOS: 10-12 A.M.; 6-8 P.M.
Nedėliomis 10 A.M. iki 1 P.M.

231 Bedford Avenue
BROOKLYN, N. Y.

Mainykit!

SAVO SENUS VICTOR GRAMAFONUS ANT NAUJŲ ELEKTROLŲ

Už jūsų seną Victrolą priskaitom \$76 tik iki gegužės 24-tos dienos

Nepraleiskit geros progos—ateikit TUOJAU! Taipgi visi naujaisi Rekorlai ir kiti muzikališki instrumentai gaunami čia.

JONAS B. AMBROZAITIS
560 GRAND STREET, Tel. Stagg 5633 BROOKLYN, N. Y.

ŽODIS NUO DR. MENDLOWITZ

Šiuomi primenu savo draugams, jog aš vis dar praktikuoju savo profesiją. Pirmiąs antrašas buvo 271 Berry St. Dabar mano antrašas:

DR. H. MENDLOWITZ

2220 Avenue J Brooklyn, N. Y.
Tel.: Midwood 6261.

MOLLYN'S LIETUVIŠKA BARBER SHOP IR BEAUTY PARLOR

PRANESIMAS MOTERIMS

Šįmet turime geriausias ir veš-lausios mados Permanent Wave mašinas, todėl kviečiame visas atsilankyti, o mes patarnausime kuogeriausia.

KAINOS NUO \$5.50 IKI \$10.00

Nudažom žilus plaukus ir sugar-binuojam ilgam laikui. Kreipkitės sekamu adresu:

578 GRAND STREET
Prie Lorimer St., šalia Aptiekos
BROOKLYN, N. Y.

VIDURIAI UŽKIETĖJĘ

Kendrick's Herb Laxa tve yra Padaryta iš Grynų Žolių ir Ne turi Savyje Jokių Chemikalų

Šiais vaistais neužtraukia papročio ir atliuosuoja vidurius ir pagelbsti sugrąžinti natūralį vidurių malimą. Nereikia virinti, o tik sumaišyti su vandeniu ir užgerti einant gut. Visiškai nekenksmingas, ir galima duot vaikams, kūdikiams, lygiai kaip ir suaugusiems. Kai-na..... 60c, per paštą 65c.

Kundroto aptieka yra didžiausia ir seniausia vaistinė. Mes specialistai sutaisyti daktarų receptus, ir užtikrinam, kad sudėtinės šių re-ceptų dalya, gydytojų užsakymu, yra naujos, tyros ir geriausios.

Mes taip pat turime žolių ir gerą sandėlį gyduolių. Kiekvieną kartą reikalaujant, kreipkitės:

KUNDROTO APTIEKA
P. J. KUNDROTA, Savininkas

229 Bedford Avenue Brooklyn, N. Y.
Kamp. N. 4-tos gat. Tel., Greenpoint 2017-2360-3514

Iškirpkit šį skelbimą ir prisigykite kartu su užsakymu

229 Bedford Avenue Brooklyn, N. Y.
Kamp. N. 4-tos gat. Tel., Greenpoint 2017-2360-3514

Iškirpkit šį skelbimą ir prisigykite kartu su užsakymu

229 Bedford Avenue Brooklyn, N. Y.
Kamp. N. 4-tos gat. Tel., Greenpoint 2017-2360-3514

PARSIDUODA Great Necke bužernė ir grosernė, biznis gerai įdirbtas, Lietuvių apgyventoj-vietoj. Jeigu no-ri; gali pirkti su namu arba viena biznį. Labai gera proga, pasinaudo-kit. Delai platesnių informacijų klaus-kite telefonu (Tel.: Great Neck 1686), arba kreipkitės po num. 100 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y. 106-?

PARSIDUODA čeverkykų taisymsio ša-pa su visais įtaisymais. Yra Good-year Stitching mašina ir finishers mašina. Atsišaukite: 410 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. 111-34

PARSIDUODA 4 kambarių geras fornišius, mažai vartotas. Yra ir pianas. Gera proga pigiai pirkti. Kreipkitės po num. 96 Union Ave., i Beauty Parlor, Brooklyn, N. Y. Tel. Stagg 6731. 119-21

Telephone, Greenpoint 2320

J. GARŠVA

GRABORIUS UNDERTAKER

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Išbalzamuoją ir laidoją numirusus ant vokiečių kapinių; parsamdo au-tomobilnius ir karietas veselėjoms, krikščionims ir pasivažinėjimams..

231 Bedford Avenue
BROOKLYN, N. Y.

SAVO SENUS VICTOR GRAMAFONUS ANT NAUJŲ ELEKTROLŲ

Už jūsų seną Victrolą priskaitom \$76 tik iki gegužės 24-tos dienos

Nepraleiskit geros progos—ateikit TUOJAU! Taipgi visi naujaisi Rekorlai ir kiti muzikališki instrumentai gaunami čia.

JONAS B. AMBROZAITIS
560 GRAND STREET, Tel. Stagg 5633 BROOKLYN, N. Y.

ŽODIS NUO DR. MENDLOWITZ

Šiuomi primenu savo draugams, jog aš vis dar praktikuoju savo profesiją. Pirmiąs antrašas buvo 271 Berry St. Dabar mano antrašas:

DR. H. MENDLOWITZ

2220 Avenue J Brooklyn, N. Y.
Tel.: Midwood 6261.

MOLLYN'S LIETUVIŠKA BARBER SHOP IR BEAUTY PARLOR

PRANESIMAS MOTERIMS

Šįmet turime geriausias ir veš-lausios mados Permanent Wave mašinas, todėl kviečiame visas atsilankyti, o mes patarnausime kuogeriausia.

KAINOS NUO \$5.50 IKI \$10.00

Nudažom žilus plaukus ir sugar-binuojam ilgam laikui. Kreipkitės sekamu adresu:

578 GRAND STREET
Prie Lorimer St., šalia Aptiekos
BROOKLYN, N. Y.

VIDURIAI UŽKIETĖJĘ

Kendrick's Herb Laxa tve yra Padaryta iš Grynų Žolių ir Ne turi Savyje Jokių Chemikalų

Šiais vaistais neužtraukia papročio ir atliuosuoja vidurius ir pagelbsti sugrąžinti natūralį vidurių malimą. Nereikia virinti, o tik sumaišyti su vandeniu ir užgerti einant gut. Visiškai nekenksmingas, ir galima duot vaikams, kūdikiams, lygiai kaip ir suaugusiems. Kai-na..... 60c, per paštą 65c.

Kundroto aptieka yra didžiausia ir seniausia vaistinė. Mes specialistai sutaisyti daktarų receptus, ir užtikrinam, kad sudėtinės šių re-ceptų dalya, gydytojų užsakymu, yra naujos, tyros ir geriausios.

Mes taip pat turime žolių ir gerą sandėlį gyduolių. Kiekvieną kartą reikalaujant, kreipkitės:

KUNDROTO APTIEKA
P. J. KUNDROTA, Savininkas

229 Bedford Avenue Brooklyn, N. Y.
Kamp. N. 4-tos gat. Tel., Greenpoint 2017-2360-3514

Iškirpkit šį skelbimą ir prisigykite kartu su užsakymu

229 Bedford Avenue Brooklyn, N. Y.
Kamp. N. 4-tos gat. Tel., Greenpoint 2017-2360-3514

Iškirpkit šį skelbimą ir prisigykite kartu su užsakymu

229 Bedford Avenue Brooklyn, N. Y.
Kamp. N. 4-tos gat. Tel., Greenpoint 2017-2360-3514

Telephone, Stagg 9910

LORIMER RESTAURANT

Lietuvių Valgykla

VISOKIŲ ROSIŲ SVIEŽOS VALGIAI, GAMINAMI LIETUVISKU IR AMERIKONISKU STILIUM

Pavalgius čia malonu būti, pasižnekušiuoti su kitais, arba ramiai pasiskaityti.—Sykį atsilankę persitiksinsit.—Pabandykite!

SAVININKĖ J. MARCIUKIENĖ

417 Lorimer Street "Laisvės" Name
BROOKLYN, N. Y.

Telefonas: Stagg 9105

DR. A. PETRIKA

(PETRICK)
LIETUVIŠKŲ DENTISTAS
221 S. 4th St., Brooklyn, N. Y.

X-Spindulių Diagnostika
Gazo Anestetika

VALANDOS:
Nuo 9 val. ryte iki 8 val. vakare.
Penktadieniais ir šventadieniais tik susitarus.

LIETUVIS
FOTOGRAFAS IR MALIORIUS

DARBĄ ATLIEKA GERAI IR PIGIAI

Nufotografuoja ir numaliovoja viso-kius paveikslus įvairiomis spal-vomis. Atvažiuoja senus ir krajavus ir sudaro su amerikoniškais.

TELEFONAS:
TRIANGLE 1450
Kreipkitės šiuo adresu:

JONAS STOKES
173 Bridge St., C. Brooklyn, N. Y.

Telephone: Stagg 4409

A. RADZEVICIUS GRABORIUS

(UNDERTAKER)

416 Metropolitan Avenue
(Arti Marcy Avenue)
BROOKLYN, N. Y.

Patarnauju visiem be diktumo. Tolumas del manęs diktumo nedaro. Mano ofisų at-daras diena ir nakti. Dėty atlieku gerai. Reikite kreip-kitės pas mane, o patarnausiu kuogeriausiai.

734 Grand Street
BROOKLYN, N. Y.

MALONAUS PASIMATYMO UŽEIGA

Jūs pažįstate mus, mes pažįstate jus, bet jau senai matėmėsi. Būtų linksma pasimatyti.